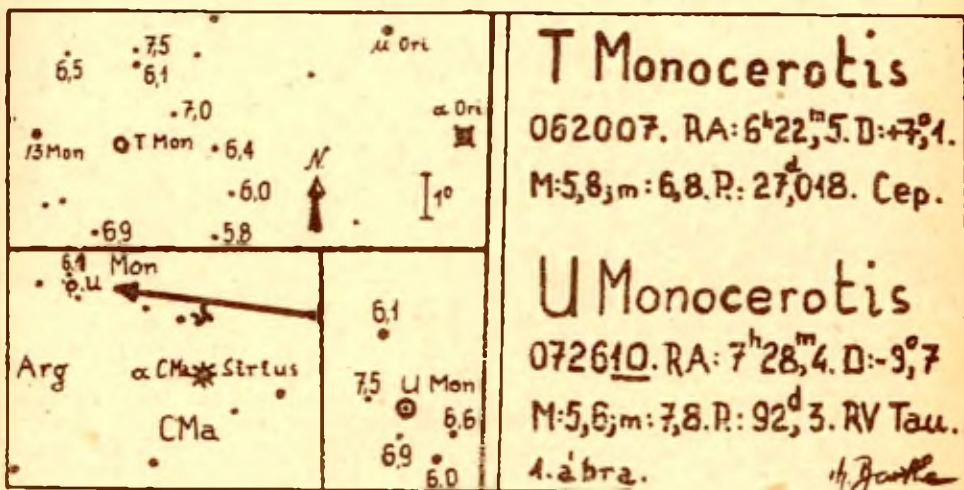

nek fényessége 0,1 - 1,1 magn. közt hullámzik. Periódusa kb. 2070 nap, emellett kisebb szabálytalan /?/ ingadozásokat is mutat. Összehasonlító csillagok: alfa Aurigae /Capella/=0,2 mg., alfa Canis Minoris /Procyon/=0,4 mg., alfa Tauri /Aldebaran/= 0,8 mg., béta Geminorum /Pollux/=1,2 magnitúdó. A Betelgeuse Harvard száma 055007.

NAPÉSZLELŐK ROVATA

Napészlelési eredmények és tapasztalatok

Alig egy év telt el, és a meghirdetett napészlelési adatgyűjtés máris szép eredményeket hozott. Az 1970-71-es években, e sorok lezártaig összesen 427 észlelés érkezett. Az 1967-69 között végzett megfigyelési adatokkal együtt 1051 észlelési adat került feldolgozásra. Ugyan ekkor a zürichi Szövetségi Csillagvizsgáló és az AAVSO 2920 adatot tartalmazó sorozatából az összehasonlító diagrammok is megszerkeszthetők voltak. E munkában Szekrényesi Anikó, Márta S., Kovács J., Czuczor Z. működött közre. Az észlelők a fenti időszakból a következők voltak:

ifj. Bartha L. /Budapest/	Irimes Romulus /Cluj/
Gelesz L. /Pápa/	Kancsura Á. /Szolnok/
Habina J. /Budapest/	Keszthelyi S. /Pécs/
Harmati I. /Budapest/	Nagy Rozália /Győr/
Papp J. /Budapest/	Pap Judit /Budapest/

Az amatőr megfigyelésekből kapott diagram 1967-69 között igen jól követi a zürichi észlelések napfoltrelatívvezárait /R/, bár a számértékekben nem teljesen egyező a változás. Ezek az értékek gyakorlott megfigyelők észleléseiből erednek.

Itt említjük Irimes Romulus /Cluj/ teljes

naptevékenységi ciklust felölelő anyagát, s rajta kívül ifj. Bartha Lajos és alulírott négy éves észlelési sorozatát. Az 1970-71-ben beérkezett adatok többnyire Harmati István, Nagy Rozália és Papp János észlelései egészítik ki. Erről az időszakról már nincsen olyan jó párhuzam a zürichi napfoltszámokkal, mivel nem volt kellően folyamatos és rendszeres megfigyelés. Emellett az új észlelőktől kapott adatok "K" átszámítási tényezője sem volt még kiszámítható.

A diagramokból és naprajzokból adódott következtetések: 1. a foltok helytelen csoportosítása; 2. a hiányos foltszámolás; 3. az alig észrevehető foltok figyelmen kívül hagyása okozza a legtöbb hibát.

Ezek a hibaforrások az észlelő személyétől és a műszer-adottságtól függenek, de kellő tapasztalattal és gondossággal a minimálisan szoríthatók.

Az átszámítási - korrekciós - tényezőt, a végleges megállapítás után, legalább egy éves adatanyag feldolgozása követően minden észlelővel közöljük.

Több megfigyelő a foltszámítással egyidejűleg, nagyon helyesen, a kiterjedtebb foltcsoportok rajzolását is végzi, azonban ez akkor lesz teljes értékű, ha kellő nagyítással, koordináta hálózattal készítjük és gondolunk a széttartó mozgások pontos kimérésére is. Az itt említett hiányosságokról és általában a napészlelések menetéről összeállítás is készült, "Napészlelési TÁJÉKOZTATÓ" címmel, ennek révén reméljük, hogy az észlelések egységesebbek lesznek. Egyúttal kérjük a megfigyelőket, hogy fokozott figyelmet fordítsanak a Nap vizuális /nem kivetített! / észlelésére is. Különösen a Secchi-jelenségről /L.METEOR 1971. 5. sz./, esetleg az ún. "centrális" foltcsoportokról kérjük az észlelések soron kívüli megküldését e cikk írójának címére /Szolnok, Téglá u. 12/.

Kancsura Árpád

Megielent a szolnoki Tiszamenti Vegyi Művek csillagászati szakkorének összeállításában /Kancsura Árpád munkájaként/ a "Tájékoztató a napészlelő amatőr-csillagászok részére" c. füzet. A részletes ismertetést azokaa műkedvelők kaphatják meg - térítésmentesen -, akik rendszeresen végeznek napmegfigyelést. Minden ilyen munkát, valamint e tevékenység iránti felvilágosítást az érdeklődők Kancsura Árpád címére küldhetik, ill. kaphatják meg.

Napészlelők figyelmébe! - Azok a rendszeres napészlelést végző amatőrök, akik megfigyeléseiket 25 cm átmérőjű észlelőlapra kivetítve, rajzzalással végzik, ilyen méretű előre nyomott megfigyelési korongot és űrlapot 1972. januárjától a METEOR szerkesztőségétől díjmentesen kérhetnek.

FELHÍVÁS A METEOR IGÉNYLÉSRE

A METEOR 1971. évi 6. számához befizetési lapot mellékelünk. Az 1972. évre szóló 20.- Ft előfizetési díjat azzal fizessük be.

Az első évfolyamra annyi új előfizető jelentkezett, hogy az 1. és 2. számot már nem tudtuk megküldeni.

1972-ben megemeljük a példányszámot.

Kérjük hívja fel ismerősei figyelmét, hogy Meteor előfizetési igényüket legkésőbb december 31-ig jelentsék be, így minden új előfizetést teljesíthetünk.

Szerkesztőség

ÉSZLELŐ AMATŐRJEINKNEK

A Szaturnusz megfigyeléséről. - A téli - koratavaszi időszakban a Szaturnusz ismét az esti égen látható és így jól megfigyelhető. November elején 17:30 körül kel fel és 1:00 tájban delél, január végén már délbem emelkedik a látóhatár fölé és 19:30 tájban kerül delelésbe. Ismételten felhívjuk a 10-12 cm-es nyílásúnál nagyobb távcsővel rendelkező munkatársaink figyelmét az ún. konkáv árnyék jelenségének megfigyelésére: igen érdekes és fontos lehet a bolygó-gömb gyűrűre vetett árnyékának rendszeres észlelése; és főleg annak megfigyelése, hogy mikor mutat az árnyék "kifelé görbülő", azaz konkáv alakot. Emellett figyelmet érdemel a Szaturnusz sötét sávjainak és ritkán megjelenő "fehér foltok"-nak rendszeres megfigyelése is.

Volt-e figyelmet érdemlő Draconida-meteoreső? - Több külföldi kutatóintézet felhívta a figyelmet arra, hogy 1971. október 8-10 közt a Sárkány /Draco/ csillagkép felől áramló hullócsillagok számában növekedés mutatkozhat. Kérjük, hogy mindazok a műkedvelők, akiknek az október 6 és 12 közötti időszakból a felvillanó meteorok számáról valamiféle adat vagy megfigyelés rendelkezésükre áll, mennél hamarabb közöljék azt a meteor-észlelő csoport szervezőjével, Mezösi Csabával /Pécs, II. Vak Bottyán u. 50/. Már az is hasznos lehet, ha közlik, hogy ezeken a napokon mennyi idő alatt, hozzávetőleg hány meteort láttak, vagy feltűnően sok, ill. kevés volt-e a hullócsillagok száma.

KÖNYVEK - TÉRKÉPEK

Csillagászati Évkönyvek 1972-re. Itt kívánjuk felhívni a figyelmet néhány jól használható külföldi évkönyvre, annál inkább mert megrendelésük már most időszerű, hogy az érdeklődők minél előbb kézhez kaphassák ezeket.

l. P. Ahnert: Kalender für Sternfreunde 1972. J.A. Barth Ver-